

## **РЕЦЕНЗИЯ**

**на доц. д-р Марио Маринов**

Катедра Социология, ЮЗУ „Неофит Рилски“

член на Научно жури по заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 1362 от 24.06.2025 г. на основание Закона за развитие на академичния състав в Република България

за дисертация на **Мария Дионисиос Дрену**

на тема **“Иновативни методи на преподаване и тяхната ефективност: социологически аспекти”**

За присъждане на ОНС „Доктор“,

Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата,

Докторска програма Социология,

ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград

Научен ръководител: проф. дсн Валентина Миленкова

Мария Дионисиос Дрену е родена на 26 ноември 1983 г. в Едеса, Гърция. Завършила е Втора гимназия в Едеса през 2001 г. Висше образование по философия, образование и психология получава в Университета в Янина, Гърция; по специална педагогика в Университета на Западна Македония, Гърция; образование и подкрепа на бежанци и мигранти в Националния и Каподистрийски университет в Атина, Гърция; магистърска степен по интеркултурно образование и училищна психология в Югозападния университет „Неофит Рилски“ –

Благоевград. Докторант в Катедра „Социология“ на Югозападния университет „Неофит Рилски“ – Благоевград от 2022 до 2025 г.

Има публикувани 4 статии по темата на дисертацията, които напълно отговарят на изискванията за допускане до защита.

Трудовият опит на Мария Дрену е като учител по философия в средно училище и частен учител по гръцки език. Работи като филолог в Корфу през 2024 г.

Изброените данни за професионалното развитие и трудовия път на Мария Дрену са доказателство, че тя има пряко отношение и опит като учител и филолог и има връзка с личната ѝ компетентност по темата на разработената от нея докторска дисертация.

Представената докторска дисертация е разработена в общо 189 страници, които включват 33 таблици и 30 фигури. Цитираната литература обхваща 215 заглавия.

Основният текст на дисертацията се състои от увод и четири глави, като четвъртата глава включва заключение.

Библиографията включва 215 заглавия на английски език. Добро впечатление прави цитирането на български автори, които имат авторитетни публикации в рецензирани международни издания.

Целта на дисертацията е да се изследва концепцията за иновативни методи на преподаване, да оцени тяхното практическо приложение и да определи влиянието им върху образователната ефективност. Целите на изследването са да се идентифицират видовете иновативни програми и методи на преподаване, най-често прилагани от учителите в средните училища, да се оцени влиянието на училищното ръководство и родителските нагласи върху приемането на тези практики и да се проучат

възприятията на учителите за въздействието на тези иновации върху резултатите от обучението на учениците.

В съответствие с целта на дисертационния труд са формулирани шест задачи:

1. Да се направи преглед на теоретичните и историческите перспективи на образованието и методите на преподаване.

2. Да се идентифицират и класифицират иновативни подходи към преподаването и техните теоретични основи.

3. Да се проучи как иновативните методи на преподаване се прилагат на практика.

4. Да се оцени възприятието на учителите за въздействието на подобни методи върху ангажираността и резултатите на учениците.

5. Да се проучи влиянието на училищното ръководство и родителските нагласи върху успеха или неуспеха на иновативните стратегии.

6. Да се анализират емпирични данни, събрани от учители в различни видове училища.

Дисертацията има шест хипотези:

1. Интегрирането на иновативни методи е по-широко разпространено в частните училища в сравнение с държавните училища поради разликите в ресурсите и автономията.

2. Учителите са придобили задоволително обучение по иновативни методи на преподаване.

3. По-голямата част от учителите често използват нови технологии в класната стая.

4. Учителите използват проектно-базирано обучение (ПБО) по-често в сравнение с други видове иновативни инструменти и методи на преподаване.

5. Училищното ръководство и родителските нагласи оказват значително влияние върху приемането на иновативни преподавателски практики от учителите в средните училища.

6. Прилагането на иновативни методи на преподаване води до подобро участие на учениците и по-високи академични постижения.

Хипотезите са разгледани и обосновани подробно и професионално.

Методологията на дисертационния труд включва смесен методологичен подход, със силен акцент върху количествените данни. Използвани са два основни инструмента: (1) структуриран въпросник, разпространен сред учители от държавни и частни средни училища и (2) анализ на документи: официални училищни документи, записи и учебни програми, свързани с прилагането на иновативни методи на преподаване. Количественото проучване е непредставително. Извадката включва разнообразна група преподаватели с различен опит и образование, подбрани по метода на „отзовалите се“. Комбинацията от данни от проучването и анализ на документи осигурява по-цялостно разбиране за това как иновативните практики се интегрират и възприемат в различни образователни среди. Дизайнът на изследването е в съответствие със строги критерии, за да се осигури валидност и надеждност на резултатите. От гледна точка на професионалната етика ее гарантирана анонимност по време на цялото изследване и участниците са информирани за това преди

попълване на въпросника. Резултатите са анализирани с помощта на статистически методи за идентифициране на тенденции, корелации и вариации между типовете училища.

Важността на настоящата дисертация се състои в това, че тя представя изискването образованието да се развива релевантно. Традиционният модел на обучение, където учителят е единственият източник на знания, а учениците са пасивни получатели, според Дрену, вече не е достатъчен, за да отговори на сложните предизвикателства на днешния свят. Образователните системи все повече са призовани да насърчават критичното мислене, креативността, сътрудничеството и адаптивността. В този контекст ролята на училището се предефинира: то трябва да се превърне не просто в пространство за обучение, а в динамична учебна общност, която насърчава иновациите, автономността и ученето през целия живот.

За да се постигне такава трансформация, според Дрену, е необходимо да се възприемат и прилагат иновативни методи на преподаване, които активно ангажират учениците в учебния процес. Тези методи не са просто инструменти за по-ефективно предаване на съдържание, а са всеобхватни педагогически подходи, които променят взаимодействието между учител, ученик и знания. Техники като проектно-базирано обучение, обърнати класни стаи, геймификация и обучение, основано на изследване, позволяват експериментално и ориентирано към ученика обучение, за което е доказано, че повишава мотивацията, задълбочава разбирането и подобрява дългосрочното запазване на знанията. Възприемането на такива подходи обаче изисква както институционална подкрепа, така и добре подготвен преподавателски състав.

Така формулираните задължителни елементи на дисертацията оформят нейния социологически характер, логическа свързаност между теоретичен подход и емпирични изследвания.

Първа глава е посветена на теоретичен преглед на литературата по темата на дисертацията и предоставя многоизмерен анализ на преподаването както от социологическа, така и от педагогическа гледна точка. Тя полага основите за разбиране на преподаването не просто като процедурен или инструкционен акт, а като сложна, социално вградена практика, която отразява по-широката културна, политическа и институционална динамика.

Втора глава „Иновативни методи на преподаване – подходи, внедряване и приложение“ служи като емпирично-интерпретативна ос на теоретичната основа, представена в първата глава. Тя се фокусира върху задълбочен анализ на формите на иновативно преподаване, условията, при които тези практики се прилагат в образователната среда и различните фактори, които влияят върху успеха или са ограничение в училищната среда.

Трета глава очертава емпиричната рамка на проучването и описва методологическия подход, използван за изследване на интегрирането и ефективността на иновативните методи на преподаване в гръцкото средно образование. Като практическо продължение на теоретичните и контекстуални прозрения, развити в предишните глави, тази глава представя структурата, инструментите, участниците и аналитичните стратегии на проучването с яснота и методологична строгост. Участниците в това проучване са 322 учители от средни училища от държавни и частни институции (191 жени и 131 мъже). Анкетата е непредставителна, а моделът на извадката е „според отзовалите се“. На участниците е изпратена покана за участие в проучването по имейл, която съдържа

въпросник, който е трябвало да попълнят. Контактът с участниците е осъществен чрез по-широк професионален кръг на авторката, поради сходния им професионален статус. Освен това въпросникът е споделен и чрез социални мрежи, като Facebook, в учителски групи, с цел привличане на други участници. Учителите са поканени доброволно да попълнят въпросника, който изследва техния опит, нагласи и възприятия относно използването на иновативни технологии и методи на преподаване в класните стаи. Анкетата е проведена от октомври 2024 г. до декември 2024 г.

Четвърта глава предоставя рефлексивен синтез на резултатите и формулира заключения на теоретично, практическо и политическо ниво. Въз основа на емпиричните данни и теоретичните изводи, развити в предходните глави, тази последна част на дисертацията консолидира приноса на изследването в областта на образователните иновации и социологията на образованието.

Критерий за зрялост на научното изследване са формулираните от докторантката ограничения, между които зависимост от данни, докладвани от самите учители; фокусът на изследването върху средното образование; липсата на лонгитюдни данни. Тези ограничения подчертават необходимостта от внимателно тълкуване на резултатите. Посочените ограничения не намаляват научната стойност на дисертацията и авторката има план за преодоляването им в нейни бъдещи изследвания.

Личното ми мнение е, че целта и задачите на дисертационния труд са изпълнени професионално. Емпиричното изследване като методология отговаря на критериите за подобен род докторски дисертации в областта на образованието.

Напълно подкрепям самооценката на петте приноса на дисертационния труд.

**Заключение:**

**Постигнатите резултати в дисертационния труд, теоретичната и емпирична работа по изпълнението на дисертацията и завършеният текст ми дават основание да подкрепя Мария Дионисиос Дрену за присъждане на ОНС „Доктор“ по професионално направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата. Ще гласувам с „ДА“ за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ .**

С уважение:

доц. д-р Марио Маринов

27 август 2025 г.

## **REVIEW**

by **Assoc. Prof. Dr. Mario Marinov**

Department of Sociology, South-West University "Neofit Rilski"

member of the Scientific Jury by order of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski" No. 1362 of 24.06.2025 on the basis of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria

for the dissertation of **Maria Dionisios Drenou**

On the topic:

**“Innovative Teaching Methods and Their Effectiveness: Sociological Aspects”**

For the award of the educational and scientific degree "Doctor" (PhD),  
Professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences,  
Doctoral program in Sociology,  
South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad

Scientific supervisor: Prof. Valentina Milenkova, DSc

Maria Dionysios Drenou was born on 26 November 1983 in Edessa, Greece. She graduated from the Second High School in Edessa in 2001. She received her higher education in Philosophy, Education, and Psychology at the University of Ioannina, Greece; in Special Pedagogy at the University of Western Macedonia, Greece; Education and support of refugees and migrants at the National and Kapodistrian University of Athens, Greece; Master's degree in Intercultural education and School psychology at the South-West University "Neofit Rilski" -

Blagoevgrad. Doctoral student at the Department of Sociology of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad from 2022 to 2025.

She has published four articles on the topic of the dissertation, which fully meet the requirements for admission to defence.

Maria Drenou's work experience is as a Philosophy teacher in a secondary school and a private Greek language teacher. She works as a philologist in Corfu in 2024.

The listed information on Maria Drenou's professional development and career are proof that she has a direct relationship and experience as a teacher and philologist and is related to her personal competence on the topic of her doctoral dissertation.

The presented doctoral dissertation is developed in a total of 189 pages, which include 33 tables and 30 graphs. The quoted literature covers 215 titles.

The main text of the dissertation consists of an introduction and four chapters, with the fourth chapter including a conclusion.

The bibliography includes 215 titles in English. A good impression makes the citation of Bulgarian authors who have authoritative publications in peer-reviewed international journals.

The purpose of the dissertation is to explore the concept of innovative teaching methods, to assess their practical application and to determine their impact on educational effectiveness. The aims of the study are to identify the types of innovative programs and teaching methods most frequently implemented by teachers in secondary schools, to assess the influence of school leadership and parental attitudes on the adoption of these practices and to explore teachers' perceptions of the impact of these innovations on student learning outcomes.

In accordance with the purpose of the dissertation, six objectives have been formulated:

1. To review the theoretical and historical perspectives of education and teaching methods.
2. To identify and classify innovative approaches to teaching and their theoretical foundations.
3. To examine how innovative teaching methods are implemented in practice.
4. To assess teachers' perceptions of the impact of such methods on student engagement and achievement.
5. To examine the influence of school leadership and parental attitudes on the success or failure of innovative strategies.
6. To analyse empirical data collected from teachers in different types of schools.

The PhD thesis has six hypotheses:

1. The integration of innovative methods is more widespread in private schools compared to public schools due to differences in resources and autonomy.
2. Teachers have acquired satisfactory training in innovative teaching methods.
3. The majority of teachers frequently use new technologies in the classroom.
4. Teachers use project-based learning (PBL) more often compared to other types of innovative teaching tools and methods.
5. School leadership and parental attitudes have a significant impact on the adoption of innovative teaching practices by secondary school teachers.
6. The implementation of innovative teaching methods leads to improved student participation and higher academic achievement.

The hypotheses are examined and substantiated in detail and professionally.

The methodology of the dissertation includes a mixed methodological approach, with a strong emphasis on quantitative data. Two main instruments used: (1) a structured questionnaire distributed among teachers from public and private secondary schools and (2) document analysis: official school documents, records and curricula related to the implementation of innovative teaching methods. The quantitative study is non-representative. The sample includes a diverse group of teachers with different experiences and education, selected using the method of “those who responded”. The combination of survey data and document analysis provides a more comprehensive understanding of how innovative practices are integrated and adopted in different educational environments. The research design is in accordance with strict criteria to ensure the validity and reliability of the results. From the point of view of professional ethics, anonymity has been guaranteed throughout the study and participants were informed about this before completing the questionnaire. The results were analysed using statistical methods to identify trends, correlations, and variations between school types.

The importance of this dissertation is in the fact that it presents the requirement for education to develop in a relevant way. The traditional model of education, where the teacher is the only source of knowledge and students are passive recipients, according to Drenou, is no longer sufficient to meet the complex challenges of today's world. Educational systems are increasingly called upon to promote critical thinking, creativity, collaboration and adaptability. In this context, the role of the school is being redefined: it must become not just a space for learning, but also a dynamic learning community that encourages innovation, autonomy and lifelong learning.

In order to achieve such a transformation, according to Drenou, it is necessary to adopt and implement innovative teaching methods that actively engage students in the learning process. These methods are not simply tools for more effective

delivery of content, but are comprehensive pedagogical approaches that change the interaction between teacher, student, and knowledge. Techniques such as project-based learning, flipped classrooms, gamification, and inquiry-based learning enable experiential and student-centred learning that has been shown to increase motivation, deepen understanding, and improve long-term retention of knowledge. However, adopting such approaches requires both institutional support and a well-prepared teaching staff.

The mandatory elements of the dissertation thus formulated shape its sociological character, a logical connection between a theoretical approach and empirical research.

The first chapter is devoted to a theoretical review of the literature on the topic of the dissertation and provides a multidimensional analysis of teaching from both a sociological and a pedagogical perspective. It lays the foundations for understanding teaching not simply as a procedural or instructional act, but as a complex, socially embedded practice that reflects broader cultural, political and institutional dynamics.

The second chapter, “Innovative Teaching Methods – Approaches, Implementation, and Application” serves as an empirical-interpretive axis to the theoretical foundation presented in Chapter One. It focuses on an in-depth analysis of the forms of innovative teaching, the conditions under which these practices are implemented in the educational environment, and the various factors that influence success or are a limitation in the school environment.

Chapter Three outlines the empirical framework of the study and describes the methodological approach used to investigate the integration and effectiveness of innovative teaching methods in Greek secondary education. As a practical extension of the theoretical and contextual insights developed in the previous chapters, this chapter presents the structure, instruments, participants and analytical strategies of the study with clarity and methodological rigor. The

participants in this study are 322 secondary school teachers from public and private institutions (191 female and 131 male). The survey is non-representative and the sampling design is of “those who responded”. Participants were sent an invitation to participate in the study by email, which contained a questionnaire to be completed. Contact with the participants was made through the author’s wider professional network, due to their similar professional status. In addition, the questionnaire was also shared through social networks, such as Facebook, in teacher groups, in order to attract other participants. Teachers were invited to voluntarily complete the questionnaire, which explores their experiences, attitudes, and perceptions regarding the use of innovative technologies and teaching methods in the classroom. The survey was conducted from October 2024 to December 2024.

Chapter Four provides a reflective synthesis of the results and formulates conclusions at the theoretical, practical and policy levels. Based on the empirical data and theoretical conclusions developed in the previous chapters, this final part of the dissertation consolidates the contribution of the research in the field of educational innovation and the Sociology of education.

The criteria for the maturity of this piece of scientific research are the limitations formulated by the doctoral student, including reliance on data reported by the teachers themselves; the focus of the study on secondary education; the lack of longitudinal data. These limitations emphasize the need for careful interpretation of the results. The stated limitations do not diminish the scientific value of the dissertation and the author has a plan to overcome them in her future research.

My personal opinion is that the purpose and objectives of the dissertation have been fulfilled professionally. Empirical research as a methodology meets the criteria for this type of doctoral dissertation in the field of education.

I fully support the self-assessment of the five contributions of the dissertation.

### **Conclusion:**

**The results achieved in the dissertation work, the theoretical and empirical work on the implementation of the dissertation and the completed text give me reason to support Maria Dionysios Drenou for awarding the educational and scientific degree "Doctor" (PhD) in the Professional field 3.1 Sociology, Anthropology, and Cultural Sciences. I will vote "YES" for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor".**

With respect:

Assoc. Prof. Dr. Mario Marinov

27 August 2025